

СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ РЕЦЕНЗОВАНИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Том 18, № 6, 2022

ISSN 2224-0586 (print), ISSN 2307-1230 (online)

МЕДИЦИНА[®]

НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Том 18, № 6, 2022

ФАКТОРИ,
ЩО СПРИЯЮТЬ ГОСТРОМУ ВИПАДКОВОМУ
ПЕРЕОХОЛОДЖЕННЮ ОРГАНІЗМУ

ГОСТРИЙ КОРОНАРНИЙ СИНДРОМ
У ХВОРИХ НА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ:
КЛІНІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ І ДІАГНОСТИКА БОЛЮ

ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВІ УРАЖЕННЯ
ПРИ ОПІАТНІЙ НАРКОЗАЛЕЖНОСТІ

ЕНДОВАСКУЛЯРНЕ ЛІКУВАННЯ
ВАРИКОЗНО РОЗШИРЕНИХ ВЕН ШЛУНКА
ПІД КОНТРОЛЕМ ЕНДОСОНОГРАФІЇ

НЕВІДКЛАДНА ДОПОМОГА ПРИ СИНДРОМІ
ТРИВАЛОГО СТИСКАННЯ ТКАНИН
НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ, МАРШРУТ ПАЦІЄНТА

ZASLAVSKY[®]
Publishing house
www.mif-ua.com

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

**ТЕМА НОМЕРА:
ВИБРАНІ ПИТАННЯ
НЕВІДКЛАДНОЇ
ДОПОМОГИ**

6

«Аксимед»
завжди
попереду!

НА БАЗІ КЛІНІКИ «АКСИМЕД» ВІДКРИТО СУЧАСНИЙ

ЦЕНТР ПРОБЛЕМ СНУ

ЕФЕКТИВНА ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ:

- порушень дихання уві сні (нічне апное);
- усіх видів безсоння;
- синдрому неспокійних ніг.

ПРОВДИМО НАЙСУЧАСНІШУ
ПОЛІСОМНОГРАФІЮ

AKSIMED.UA • 044 390 00 55

**Державна установа «Інститут загальної та невідкладної
хірургії Національної академії медичних наук України»**

За підтримки:

Харківської медичної академії післядипломної освіти

Харківської міської клінічної лікарні швидкої та невідкладної допомоги

**Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська Асоціація працівників
невідкладної медичної допомоги та медицини катастроф»**

МЕДИЦИНА НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ EMERGENCY MEDICINE

Спеціалізований рецензований науково-практичний журнал

Заснований у серпні 2005 року

Періодичність виходу: 8 разів на рік

Том 18, № 6, 2022

Включений в наукометричні та спеціалізовані бази даних НБУ ім. В.І. Вернадського, «Україніка наукова», «Наукова періодика України», Ulrichsweb Global Serials Directory, CrossRef, WorldCat, Google Scholar, ICMJE, SHERPA/RoMEO, BASE, NLM-catalog, NLM-Locator Plus, EBSCO, OUCI

mif-ua.com

Open Journal System

МЕДИЦИНА

НЕВІДКЛАДНИХ СТАНІВ

Medicina neotložnyh sostoânij

Спеціалізований рецензований
науково-практичний журнал

Том 18, № 6, 2022

ISSN 2224-0586 (print),
ISSN 2307-1230 (online)

Передплатний індекс 94563

Співзасновники:

ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії
НАМН України», Заславський О.Ю.

Завідуюча редакцією **Купріненко Н.В.**

Адреси для звертань

З питань передплати

info@mif-ua.com

тел. +38 (067) 325-10-26

З питань розміщення реклами та інформації
про лікарські засоби

v_iliyna@ukr.net

Журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наказ МОН України від 17.03.2020 р. № 409. Категорія Б

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою ДУ «ІЗНХ НАМН України», протокол № 11 від 20.09.2022

Українською та англійською мовами

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 17278-6048ПР. Видано Державною реєстраційною службою України 27.10.2010 р.

Формат 60x84/8. Ум.-друк. арк. 11,86
Тираж 12 000 прим. Зам. 2022-мнпс-125

Адреса редакції:

Україна, 04107, м. Київ, а/с 74

Тел.: +38 (057) 715-33-41.

E-mail: medredactor@i.ua

nikonov.vad@gmail.com

alexfeskov1963@gmail.com

(Тема: До редакції журналу «МНС»)

www.mif-ua.com

https://emergency.zaslavsky.com.ua

Видавець Заславський О.Ю.

zaslavsky@i.ua

Адреса для листування: а/с 74, м. Київ, 04107

Свідцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2128 від 13.05.2005

Друк: ТОВ «Ландпрес»

Головний редактор

Ніконов В.В.

Науковий редактор

Бойко В.В. (Харків, Україна)

Редакційна колегія

Авдосьєв Ю.В. (Харків, Україна)

Більченко О.В. (Харків, Україна)

Воротинцев С.І. (Запоріжжя, Україна)

Георгіянц М.А. (Харків, Україна)

Голдовський Б.С. (Запоріжжя, Україна)

Долженко М.М. (Київ, Україна)

Зозуля І.С. (Київ, Україна)

Іванов Д.Д. (Київ, Україна)

Іванова Ю.В. (Харків, Україна)

Клигуненко О.М. (Дніпро, Україна)

Климовицький В.Г. (Лиман, Україна)

Кобеляцький Ю.Ю. (Дніпро, Україна)

Курділь Н.В. (Київ, Україна)

Курсов С.В. (Харків, Україна)

Лакно І.В. (Харків, Україна)

Лоскутов О.А. (Київ, Україна)

Михайлусов Р.М. (Харків, Україна)

Новицька-Усенко Л.В. (Дніпро, Україна)

Павлов О.О. (Харків, Україна)

Пархоменко К. Ю. (Харків, Україна)

Підгірний Я.М. (Львів, Україна)

Постернак Г.І. (Рубіжне, Україна)

Ринденко В.Г. (Харків, Україна)

Сушков С.В. (Харків, Україна)

Тарабан І.А. (Харків, Україна)

Федак Б.С. (Харків, Україна)

Феськов О.Е. (Харків, Україна)

Целуйко В.Й. (Харків, Україна)

Шейман Б.С. (Київ, Україна)

Черній В.І. (Лиман, Україна)

Вашадзе Шорена (Батумі, Грузія)

Macas Andrius (Каунас, Литва)

Stefan De Hert (Гент, Бельгія)

Редакція не завжди поділяє думку автора публікації. Відповідальність за вірогідність фактів, власних імен та іншої інформації, використаної в публікації, несе автор. Передрук та інше відтворення в якій-небудь формі в цілому або частково статей, ілюстрацій або інших матеріалів дозволені тільки при попередній письмовій згоді редакції та з обов'язковим посиланням на джерело. Усі права захищені.

© ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії НАМН України», 2022

© Заславський О.Ю., 2022

Зміст

Contents

Сторінка редактора

Editor’s Page

Звернення головного редактора.....	5	Appeal of editor-in-chief.....	5
------------------------------------	---	--------------------------------	---

Науковий огляд

Scientific Review

<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Кріштафор Д.А.</i> <i>(Дніпро, Україна)</i> Фактори, що сприяють гострому випадковому переохолодженню організму (літературний огляд).....	7	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, D.A. Krishtafor</i> <i>(Dnipro, Ukraine)</i> Factors contributing to acute accidental hypothermia (literature review).....	7
<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Романюта І.А.,</i> <i>Шинкаренко М.Д. (Дніпро, Україна)</i> Щелепно-лицеві ураження при опіатній наркозалежності (науково-літературний огляд)	15	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, I.A. Romaniuta,</i> <i>M.D. Shynkarenko (Dnipro, Ukraine)</i> Maxillofacial lesions in opiate addiction (scientific and literature review).....	15

Оригінальні дослідження

Original Researches

<i>Галушко О.А., Болюк М.В. (Київ, Україна)</i> Гострий коронарний синдром у хворих на цукровий діабет: клінічні характеристики і діагностика болю.....	24	<i>O.A. Halushko, M.V. Boliuk (Kyiv, Ukraine)</i> Acute coronary syndrome in diabetic patients: clinical characteristics and pain diagnosis	24
<i>Горошко В.Р., Бугай О.О. (Київ, Україна)</i> Досвід застосування імуноглобуліну людини нормального у пацієнтів з вогнепальними пораненнями та сепсисом	30	<i>V.R. Horoshko, O.O. Buhayi (Kyiv, Ukraine)</i> Experience with human normal immunoglobulin in patients with gunshot wounds and sepsis.....	30

Лікарю, що практикує

Practicing Physician

<i>Кравець О.В., Станін Д.М., Єхалов В.В.</i> <i>(Дніпро, Україна)</i> Невідкладна допомога при синдромі тривалого стискання тканин на догоспітальному етапі, маршрут пацієнта.....	34	<i>O.V. Kravets, D.M. Stanin, V.V. Yekhalov</i> <i>(Dnipro, Ukraine)</i> Emergency care in crush syndrome at the prehospital stage: the patient journey	34
--	----	--	----

<i>Чуклін С.М., Чуклін С.С., Посівнич М.М., Криstopчук С.А. (Львів, Україна)</i>	<i>S.M. Chooklin, S.S. Chuklin, M.M. Posivnych, S.A. Krystopchuk (Lviv, Ukraine)</i>
Ендоваскулярне лікування варикозно розширених вен шлунка під контролем ендосонографії.....	Endoscopic ultrasound-guided endovascular treatment of gastric varices.....
39	39

Проблеми вищої школи

<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Станін Д.М., Кріштафор Д.А., Багуніна О.О. (Дніпро, Україна)</i>	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, D.M. Stanin, D.A. Krishtafor, O.O. Bahunina (Dnipro, Ukraine)</i>
П'ятнадцятирічний досвід навчання інтернів різних спеціальностей за модулем «Невідкладні стани»	Fifteen years of experience in training interns of various specialties in the “Emergencies” module.....
48	48
<i>Муризіна О.Ю. (Дніпро, Україна)</i>	<i>O.Yu. Muryzina (Dnipro, Ukraine)</i>
Дидактичні принципи технології повного засвоєння й міждисциплінарної інтеграції при підготовці до ліцензованого іспиту «Крок 3».....	Didactic principles of technology of comprehensive mastering and interdisciplinary integration in preparation for the licensed exam “Krok 3”
51	51
<i>Єхалов В.В., Кравець О.В., Пилипенко О.В., Пилипенко А.Г., Попов М.Д. (Дніпро, Україна)</i>	<i>V.V. Yekhalov, O.V. Kravets, O.V. Pylypenko, A.G. Pylypenko, M.D. Popov (Dnipro, Ukraine)</i>
Психологічна ресурсність суб'єктів післядипломного навчання за фахом «анестезіологія та інтенсивна терапія»	Psychological resource capacity of subjects of postgraduate training in the “Anesthesiology and intensive care” specialty
58	58

The Problems of the Higher School

Матеріали конференцій

МАТЕРІАЛИ науково-практичної конференції з міжнародною участю «Інфекційні хвороби сучасності: етіологія, епідеміологія, діагностика, лікування, профілактика, біологічна безпека», що приурочена до 135-річчя з дня народження академіка Л.В. Громашевського і щорічних читань пам'яті академіка Л.В. Громашевського (12 жовтня 2022 року, м. Київ, Україна).....	PROCEEDINGS of the research and practice conference with international participation “Modern infectious diseases: etiology, epidemiology, diagnosis, treatment, prevention, biological safety”, dedicated to the 135 th anniversary of the birth of Academician L.V. Hromashevskyi and annual readings in memory of Academician L.V. Hromashevskyi (October 12, 2022, Kyiv, Ukraine).....
63	63

Proceedings of the Conference

пацієнтів, які мали ішемічну хворобу серця ($p = 0,001$) і хронічну серцеву недостатність ($p = 0,008$). У пацієнтів із тяжким і критичним перебігом COVID-19 вірогідно частіше мала місце ішемічна хвороба серця — 41,9 % ($p = 0,000$), а наявність гіпертонічної хвороби наближалась до вірогідності — 34,1 % ($p = 0,068$).

Висновки. Наявність хронічних серцево-судинних захворювань в анамнезі має суттєвий вплив на перебіг COVID-19. Пацієнти з ішемічною хворобою серця і гіпертонічною хворобою частіше потребують кисневої підтримки й мають тяжкий або критичний перебіг захворювання.

Виноград Н.О.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького МОЗ України, м. Львів, Україна

Інфекції війни в сучасних умовах: погляд епідеміолога

Вступ. Війни й епідемії супроводжували людство впродовж усієї історії. Спектр інфекційних і паразитарних хвороб під час воєн був вкрай розмаїтим у різні часи, як й інтенсивність епідемічного процесу при цьому. Епідемії поширювалися на військові контингенти, цивільне населення, а тривалість їх часто була більшою, ніж період активних бойових дій. Втрати людських життів унаслідок поширення висококонтагіозних збудників інфекційних хвороб у минулі тисячоліття перевищували втрати від безпосередніх військових дій.

Зміни характеру ведення війн за рахунок нових видів озброєння, що призводять до масивних руйнувань інфраструктури й неможливості забезпечення функціонування закладів охорони здоров'я, водопостачання та інших комунальних служб, сприяють поширенню інфекційних хвороб серед населення. Занесення окупантами нових патогенних мікроорганізмів становить високу загрозу для місцевого населення. Переміщення цивільного населення із зони ведення бойових дій у тиллові райони сприяє погіршенню епідемічної ситуації як на шляхах евакуації, так і в місцях розміщення вимушено переміщених осіб.

Дислокація військових контингентів на території, де циркулюють збудники захворювань, щодо яких у військовослужбовців немає специфічного імунітету; складнощі адекватної організації протиепідемічного захисту в разі польового розміщення військ, порушення логістичних зв'язків при переміщенні військових контингентів і ще ціла низка об'єктивних обставин зумовлюють високий ризик епідемічних ускладнень серед особового складу.

Метою дослідження було визначення чинників ризику зміни епідемічної ситуації в Україні з урахуванням оперативної ситуації у фронтових і прифронтових районах, у тому числі звільнених від окупаційних військ, і прогностичних даних щодо спектра інфекційних захворювань серед цивільного населення.

Матеріали та методи. Проведено інформаційний пошук щодо проблеми інфекційних і неінфекційних

захворювань у період активних воєнних дій на різних етапах розвитку людства. З використанням аналітичного прийому комплексного епідеміологічного методу опрацьовані дані зміни епідемічного стану населення й території в країнах, де виникали війни й збройні конфлікти.

Результати. Повномасштабне вторгнення російських військ на територію України характеризується динамічністю й швидкістю зміни оперативної ситуації.

На початку війни основний удар ворога був нанесений на північно-східному напрямку (Чернігівська, Київська, Житомирська області), а від квітня театр воєнних дій перемістився на південно-східний фронт (Луганська, Донецька, Запорізька, Херсонська, Миколаївська області). Протяжність фронту безпосереднього ведення бойових дій перевищує 1200 км, а їх активність на східному напрямку суттєво змінювалася у зимово-весняний і літньо-осінній період 2022 року.

Особливості зміни епідемічної ситуації впродовж пів року визначаються низкою чинників, серед яких головними були напрямок удару основних військових угруповань, площа окупованих територій і кількість населення у цих місцях, ступінь порушення функціонування системи життєзабезпечення, порушення норм захоронення людей і тварин; руйнуванням об'єктів з виходом у довкілля хімічних, біологічних, фізичних (радіаційних) ушкоджуючих чинників; площами окупованих/деокупованих територій, інтенсивністю міграційних процесів населення, тенденціями змін епізоотичної ситуації, активізацією природних осередків і низкою інших обставин.

Формування епідемічних осередків кишкових і дихальних інфекцій серед тимчасово переміщених осіб унаслідок переуцілювання населення, призупинення планової вакцинації, відсутності умов для дотримання правил особистої гігієни, неповноцінного харчування, неналежного водозабезпечення становить високий ризик. Окрім того, слід врахувати високу ймовірність ураження людей збудниками інфекційних хвороб групи контактних інфекцій (правець та інші анаеробні інфекції, сказ, вірусні гепатити В і С, захворювання, що передаються статевим шляхом), а також збудниками інфекцій, що пов'язані з наданням медичної допомоги. У період епідемічного ризику актуальними залишаються ендемічні природно-осередкові трансмісивні захворювання. Окрему стурбованість викликають особи, які не захищені від імунізованих інфекцій. Повернення в Україну вимушено переміщених осіб з інших країн може сприяти занесенню на територію нашої держави нових збудників інфекційних і паразитарних хвороб, у тому числі з високим епідемічним потенціалом.

Висновки. Руйнування установ і закладів служб життєзабезпечення, у тому числі протиепідемічного захисту, систем водозабезпечення і водовідведення, загибель персоналу, висока небезпека ведення відновлювальних робіт вимагають зміни підходів у здійсненні профілактичного й протиепідемічного забезпечення населення і території у період ведення активних бойових дій і на етапі ліквідації наслідків війни.